

Пред заинтересованите страни беше представено предложението на Европейската комисия за процеса по одобрение на Многогодишната финансова рамка (МФР) на ЕС 2028-2034 г., чието приемане ще изисква едновременно съгласие от ЕП и единодушно приемане от Съвета. МФР е основен инструмент за ефективно изпълнение на европейските политики, представлява бюджета на ЕС за следващия 2028-2034 г. програмен период и определя годишните тавани на разходи, които могат да бъдат изразходвани от държавите членки за отделните области на европейските политики. Всички държави членки са задължени да спазват договорените с тях тавани на разходите, включително по отношение на ОСП. Официалните преговори по ОСП предстоят и се очаква да продължат активно през есента.

Към настоящия момент, предложението на Комисията планира на европейско ниво общ бюджет в размер на 865 млрд. евро за Националните планове на всички държави членки.

Според предложението на ЕК, по отношение бюджета за бъдещата ОСП, все още не са налични конкретни параметри. Към момента, предварително е планиран ориентиран гарантiran минимален бюджет на ниво ЕС от 295,7 млрд. евро. Наред с това се предвижда сума от 6.3 млрд. евро за промоция на земеделски продукти, интервенции при кризи и предпазна мрежа, която включва и настоящия резерв при кризи, като е предвидено опростяване, по-гъвкаво програмиране и преминаване от система на условности към модел, базиран на стимули. Предстои през есента да бъдат публикувани и допълнителни документи – част от предложението на Европейската комисия.

Предложението на Комисията предвижда всяка държава членка да разработи Национален и регионален план за партньорство (Национален план), който трябва да представи за одобрение на ЕК. Комисията ще разгледа плана, като финалното одобрение се извършва с решение на Съвета. В процеса на изпълнение на плановете, държавите членки ще имат възможност да поискат обосновано изменение на Плана, в което също да бъде посочено очакваното въздействие върху постигането на целите на национално ниво. Също така, Комисията приема национални препоръки по ОСП, предоставящи насоки на всяка държава членка за изпълнението на специфичните цели в Националните планове, свързани с ОСП. Националните планове трябва да адресират предизвикателствата, посочени в препоръките на ЕК към всяка от държавите членки по отношение на ОСП. Според ЕК, Националните и регионални

планове за партньорство ще бъдат инструмент за постигане на политики, насочени към изпълнение на реформи и инвестиции, опростени с по-малко програми и документи, и постигане на конкретни цели и резултати. Плановете ще покриват досегашния обхват на кохезионната и социална политика, развитие на селски райони, безопасност на храни, рибарство и аквакултури, миграция, вътрешна и гранична сигурност. Със заделените средства се предвижда да се постигнат общоевропейски цели и регионални нужди.

Всеки национален план трябва да е в съответствие с националните финансови, стратегически и планови документи, както и с националните планове по отношение енергетика и климат, възстановяване на природата и Националната стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие.

Комисията предлага в Националните планове да включват реформи, инвестиции и други интервенции, като Комисията отменя всяка сума в Плана за национални реформи, която не е била използвана за предварително финансиране или за която не е подадено заявление за плащане до 31 октомври на календарната година, следваща годината на бюджетните задължения (правило N+1).

Всяка държава членка определя един или повече управляващи органи, една или повече разплащателни агенции и един или повече одитни органи за Плана. Управляващият орган може да определи едно или повече междинни звена, които да изпълняват определени задачи под тяхна отговорност. Респективно всяка държава членка създава един или повече мониторингови комитети за една или повече глави от Националния план.

Комисията предлага плащанията да се извършват в съответствие с бюджетните кредити и в зависимост от наличното финансиране. Всяка държава членка ще трябва да подава до Комисията заявление за плащане. Сумите, включени в заявлението за плащане, трябва да съответстват на сумите, обосновани от изпълнението на етапните цели и целите, в съответствие с решението за одобряване на Плана. Заявленията за плащане се подават от държавите членки до Комисията шест пъти годишно до 31 октомври.

Предлага се системата от предварителни условия (включваща ЗИУ и стандартите за ДЗЕС) да бъде заменена с нова система за управление на стопанствата, която да включва 14 законоустановени изисквания за управление (ЗИУ) по отделни сфери (климат и околна среда, обществено здраве и здраве на растенията, хуманно отношение и социална условност), като стандартите

за ДЗЕС се заместват от защитни практики, определени от държавите членки по отношение опазване на климата и биоразнообразието, почвите и водите, които ще се разработват на национално ниво.

Според предложението на ЕК дегресивното плащане, обвързана подкрепа, плащане за памук и плащане за малки фермери се финансират 100% финансиране от новия фонд като за тях не се допуска национално съфинансиране. По отношение на следните интервенции се изисква минимум 30% национално съфинансиране: подпомагане за неблагоприятни условия, произтичащи от определени задължителни изисквания; агроекологични и климатични действия; подпомагане за инструменти за управление на риска; подпомагане за инвестиции за земеделски производители и собственици на гори; подпомагане за създаване на млади земеделски производители, нови земеделски производители, селски бизнес и стартиращи предприятия, както и за развитие на малки стопанства; подпомагане за услуги за улесняване на земеделските стопани.

По отношение на интервенциите за подкрепа на доходите на стопанствата, Комисията предлага да бъде въведена интервенцията за дегресивно подпомагане на доходите на площ. В предложението на ЕК се посочва, че интервенцията ще трябва да предоставя подпомагане на земеделски производители, които упражняват селскостопанска дейност в своето стопанство и активно допринасят за продоволствената сигурност. В тази връзка, предложението на ЕК посочва, че малките земеделски производители, чиято основна дейност не е земеделие, но които се занимават с поне минимално ниво на селскостопанска дейност, както е определено от държавите членки, също се считат за земеделски производители. Подпомагането се предоставя на допустим за подпомагане хектар. Подпомагането по интервенцията диференцира плащането по групи фермери или региони, на базата на недискриминационни критерии, на базата на доходите на фермерите от земеделска дейност в рамките на представителен референтен период. Предвижда се подпомагането да се насочи към млади, нови фермери, жени, семейни или малки фермери, смесени стопанства и такива в необлагодетелствани райони /НР/. Има възможност плащането да се предоставя като единна годишна сума, която замества частично или напълно подкрепата на хектар.

По предложение на Европейската комисия, размерът на подкрепата по интервенцията е да бъде намаляващ, като подпомагането на стопанство се определя по следната скала: За стопанства, надхвърлящи 20 000€ годишен размер на подпомагане – намаляване с 25% на подпомагането от 20 000€ до 50 000€, За стопанства, надхвърлящи 50 000€ годишен размер на подпомагането – намаляване с 50% на подпомагането от 50 000€ до 75 000€, За стопанства, надхвърлящи 75 000€ годишен размер на подпомагането над – намаляване със 75% на подпомагането, което надвишава 75 000€. Комисията предлага максималният размер на подкрепата на площ за стопанство да бъде 100 000€. Като част от интервенцията, Комисията предлага също най-късно до 2032 г. да бъдат изключени от подпомагане на стопаните, достигнали пенсионна възраст и получаващи пенсия.

По отношение на малките земеделски стопанства се предвижда доброволна интервенция, която замества подпомагането предоставяно от интервенцията за дегресивното подпомагане на площ, подкрепата за необлагодетелствани райони и обвързаната подкрепа, като нейният максимален размер е до 3'000€. Подпомагането по интервенцията за малките земеделски стопани земеделски също ще трябва да бъде предоставено на производители, които упражняват селскостопанска дейност в своето стопанство и активно допринасят за продоволствената сигурност.

Предложението на ЕК за интервенция, която ще насърчава усилията на земеделските и горските стопани за опазване на околната среда ще бъде тази за агроекологични дейности. Тя обединява еко схемите и агроекологичните ангажименти. Държавите членки са длъжни да предоставят подкрепа за някои от следните области: действия, благоприятни за климата, околната среда, здравето и хуманното отношение към животните и устойчивото горско стопанство под формата на доброволни ангажименти за управление, включително ангажименти за поддържане на биологичното земеделие и екстензивно животновъдство, доброволен преход към устойчиви производствени системи, на ниво стопанство или за част от стопанство, включително преминаване към биологично земеделие и екстензивно отглеждане в сектор „Животновъдство“. Подкрепата, според ЕК, ще се предоставя въз основа на план за преходни действия. Държавите членки трябва да предоставят подкрепа за биологично производство.

По отношение на секторните интервенции в лозаро – винарския сектор и оперативните програми в сектор „Плодове и зеленчуци“, Европейската комисия предлага запазване на обхвата, като е обособен и нов сектор „Протеинови култури“. За оперативните програми в други сектори в първоначалния проект на представеното ново законодателство се предвижда условията им за изпълнение да бъдат аналогични с условията в сектор „Плодове и зеленчуци“. По отношение на секторните интервенции в сектор „Пчеларство“ в голяма степен се запазва логиката на подпомагане с някои предложени промени в обхвата на интервенциите. Бюджетът за тези интервенции ще се определя на национално ниво в рамките на финансовия пакет за ОСП. Училищните схеми стават част от Националния план, като за тях бюджетът ще бъде определен по държави на ниво ЕС, както досега.